

Nro. 32.

A' FELS. CSÁSZÁRNAK ÉS AP. KIRÁLYNAK
KEGYELMES ENGEDELMÉBÖL.

Indult Bétsből, Kedden October 20-ik napján,

1807-ik esztendőben.

B é t s.

A' Bétsi lakosok vig fársángot reméllenek a' jövő télen. Alkalmatosság' dolgában nem fog a' tántzosoknak fogyatkozások lenni. Ujjabb tántzó paloták is építették: a' régibbek között pedig sokak megújítottak és tágosabbakká tették. A' többek között az úgy nevezett Redout-palota, a' melyben az álortzás bálók szoktak tartatni, a' leg ujjabb izlés szerént tziprittatik és kézfittetik a' következő örvendetes szolennitásokhoz.

Megjegyzést érdemel ezen tekintetben Bétsi lakos Wölfohn urnak, a' ki sok nagy útozás-

kat tett, és a' sérvéses embereknek kívántató kö-
 tők' készítése által magát megkülönböztette,
 igyekezete. Néhány tehetős embereknek társa-
 ságokban, a' Schottenfeld nevű külső városban
 épített egy olly mulató helyet, a' milyen Péters-
 burghban találhatik. Ez egy nagy és magass pala-
 ta fog lenni, a' melyben mint valamelly befűtött
 téli virágházban, virágsorok, 's ezek között az
 evők' ivóknak szalmokra asztalok és székek talál-
 tatnak, a' mellyek által a' tántzolók telyességgel
 nem fognak akadályoztatni. Mondják, hogy az
 épület és belé való készülétek 200,000 forintba
 fognak kerülni, és hogy a' hémenetelért 5 forint-
 tot kellegy személyért fizetni.

Az Augustinianusok temploma tornya, még
 most is keményen áll. Ezt csak azért jegyezzük-
 meg, hogy már sok belső és külső újságlevelek-
 ben olvastuk, hogy ezen tornyot a' minapij nagy
 szél ledőjtötte volna. Csak a' plével borított szép
 magas fedelét vetette le az utza' közepire: ha-
 nem a' toronynak magának semmi kárt nem tett.

Egy idő óta olyan hír érkezett Konstantzi-
 nápolyból ide, hogy a' mostani Török Császár
 békeféltre lépett volna végezetre Angliával, és
 hogy az Anglus Követ Paget úr igen jól fogadtatott
 volna Konstantziánápolyban, és hogy azután a'
 Frantzia Követ Sebastiani úr onnan eljött volna. —
 A' Konstantzinápolyi közelébről érkezendő posta
 bizonyos hirt fog hozni a' dolog felől.

Salzburgból Oktober 5-kén írják, hogy
 Felsőges Urunk az nap' délután oda szerentsésen
 megérkeztén, alattvalói örvendezések és tisztele-
 tés által fogadtatott légyen. Semmi solennitások

el nem mellőztetnek, a' mellyek által ő Cs. Kir. Felségének az ott való múlatás kedvéffé tétetődhetik. Odaérkezése napján estvére fényes világosításokhoz készítették házaik ablakait minden lakosok.

Magyar Ország.

Ungvárról, Sept. 7-ik napján. — Valamint ez előtt minden estendőben, úgy most is a' mi igen kegyes Fő Pálfzorunk Nagy Méltóságú Batsinai Batsinszky András Ur Ö Excellentiája Felséges Urunk betses neve napját szép ceremoniával, és nagy fényességgel tisztelte, s tartotta meg. Mingyárt estve hét órakor az egész Residentia, a' Seminarium, és az Orosz Parochialis ház igen fényesen voltak ki világosítva, és azonnal kilentz mozsárágyúknak készítettések ezen Nagy inneplésnek kezdetét hirdette. Másnap kilentz órakor Felséges Urunk hosszas, és böldeg életiért a' Cathedr. templomban ágyuk rappagasai közben nagy Liturgia tartatott, mellyet Generalis Vicarius, és Bihari Apat, Fő Tisztelendő Kutka János Ur nagy búzgósággal mondott. Ennek végződésével számos Uraságok, 's Afzfzonyságok felmentek a' Rezidentziába, és Püspök Excellentiájának mint Titkos Tanátsosnak képében Felséges Urunkat minden jóknak, áldásoknak kívánasa mellett alazatosan tisztelték, közföntették, melly szives kívánásokat Ö Excellentiája igen szivreható kifejezésekkel vizszonozta. Ezek után ismét más ceremonia vitetett végbe a' kapornában. Tudniillik: hogy ezen nagy napnak nagyobb

fényesség adódjan fent Tisztelt Kutka János Kanonok és Generalis Vicarius Urnak, N. Ungh, és Beregh Vármegyéknek Törvényes Tablá birájának, B. Szüztől neveztető Bihari Apatságra való emeltetése, kurta; de szivreható ceremoniával hirdettetett ki; úgymint: Püspök Ő Excellentiája az Oltárhoz fel menvén, és rövid, de fontos beszédet tartván Felséges Urunk érdemeket megjutalmaztatni törekedő kegyeségéről, elolvasiatta szóról szóra azon Fels. Diplomát, melly által Ő Felsége a' mi kegyes Atyánk, és Királyunk többször tisztelt Kanonok Urnak, Püspöki Megye, és Hazza eránt tett érdemeit megjutalmazni méltóztatott, melyre a' Kanonok, 'smár Apat Ur, alazatos háládatossággal, a' többi kifejezései közt: nem nekünk Uram, nem nekünk, hanem a' Te Nevednek adj ditsőséget, Deák nyélven rövideden felelt. Azután Ő Excellentiája, szokott imádságok után, az új Apat Urnak az arány kereftet a' nyakába függesztette, a' gyűröt az ujába nyomta, ötöt szentelt vízzel meg szentelte, és meg áldotta. Ennekutánna pedig mindnyájunkra áldást adván, a' ceremoniát befejezte. Ebédre ötvennél felyebb mind két nemen lévő Uri személyeket vendégelt még Ő Exc.ja, a' hol Felséges Királyunk egefflégeért mozsáragyúknak durogásai, és sok viyat kiáltatok közben üresültek a' poharak. A' szemvedő raboknak, és ispotályban lévő szegényeknek számokra, ezen napnak emlékezetére, ételt, és italt böven szolgáltatott Ő Excellentiája.

A' szárazság, 'és a' nagy hévség minállunk egész két hónapokig tartott, leg többet szemve-

dett a' kukuritza (tengeri) és a' pafzuly (bab), melly sok helyeken majd nem egészen kisült: Mindazonáltal gyümölcünk, kivált szilvánk elegendő van, borunk is lesz, ámbár nem felettebűven. A' szarvas marha, többnire torokfájásban kezdett volt szárazság idején hullani, de már mióta az esőzés, és hidegebb idő elkezdődött, megszűnt. Septembernek 13-ik napjától, fogva majd minden nap esik, és az idő oly hideg, hogy téli öltözetben járunk. A' drágaság nem hogy szűnt volna, sőt inkább nevededik.

Frantzia Birodalom.

Párisból, Oktob. 3-kán. A' Boulognei apró hajók' serege, leg nagyobb siettséggel készítették; minden kiadatott rendelések, egyebek között pedig a' hadi Ministernek a' Frantzia Birodalom északi partjain tett útazása is, a' honnantsak most érkezett vizsgálja Párisba, megegygyezőleg láttatnak jelenteni, azt, hogy az Anglia megtámadtására czélozó minden eszközök mostanában ismét munkába vétetődtek legyen' a' Frantzia seregek által, a' mellyek minden felől közelgetnek ezen tengerpartok felé, a' hol az úgy nevezett Boulognei Lóger, nem soká ismét olyan számossá fog lenni, mint két esztendőknek előtte volt.

A' Vannesi Püspököt valami gyilkosok megtámadván megölték: hanem Státustanátsos 's egyfzersmind Morbihani Préfektus Generális Julien September 23-ikán a' gyilkos társaságnak nyomálabakadván, azt szereztsésen keze keritette. Elfogattatásoknak alkalmatosságával vakmerőképpen védelmezték a' gyilkosok magokat. Tulchasan ne-

vezetű, elesett közzülők; az ő St. Hilaire nevű harambasájok pedig sebet kapott.

A' Fontenebleau-i Császári kastélyban, a' hol néhány napoktól fogva tartózkodik a' Csász. Udvar, Oktober 14 kére kettős és fényes innephez készültek, úgymint a' Jénai nevezetes ütközetnek és a' Westphaliai Király lakadalmának meginnepeltetésekhez.

Párisból, Okt. 4-kén. A' Nantes városában lévő Pruszszus hadi foglyok, megillető érzékenységgel innepelték az ott lévő kaszármában az ő Királyoknak születése napját (Oktob. 3-kát). A' kaszárma' 200 ablakait estve igen szépen megvilágosítván, az udvar' közepén egy megvilágosított pyramist állítottak fel, a' mellyen a' Pruszszus Sas-czimer emléltetett, és ezek a' szavak olvastattak: Eljen Harmadik Fridrich! A' lakosok is részt vettek a' fogoly sereg' innepléséből. A' nagy számú vendégek' számára terített asztalnál az afzfzonyságok ültek elől. A' fogoly tisztek között Generális Tauentzient nevezik meg, a' ki egy Generáliané mellett ült. Nagy lévén a' nézők sokasága, a' rendnek fenntartására a' belső bátorságra vigyágyó katonaság és a' Préfektusi testörzők voltak kirendeltetve.

Ágyúdurrógás is vólt. Az első ágyúfzóra 260 tisztek ittak egyfzersmind, muzsikaszó mellett, Királyok és Királynéjok egéffégiért. Estve szép tűzjáték vólt. Az innepi mulatozások más nap reggeli 3 órakor végződtek-el. A' fogoly katonák közzülis, a' kik 2400-an vannak Nantesben, minden ember kapott egyegy kanna bort.

Mind ezeket a' dolgokat pedig nevezetessé

tette az a' környülállás, hogy végezetre egy fogoly tífzt az említett pyramis előtt letérdepel-
vén, egy szép beszédett tartott, a' melyet az ő
tiszt-társai is, hasonlóképpen térdenállva halgat-
tak végig.

Párisból, Oktober' 5-kén. A' Journal de
l'Empire névü Ujjságlevélben, egy Altonai tudósi-
tás jött-ki, a' mely onnan Sept. 22-dikén indult,
és a' melynek foglalatja ennyiben áll: — „

„Erössítik, hogy a' Frantzia Birodalom és Dá-
nia között való alkudozások elvégződtek volna, és
hogy Offensiv 's Defensiv Szövetség lett
volna a' kimenetelek, a' melynek ereje 'szerént a'
Marschal Princz Pontecorvo vezérlése alatt
40 ezer Frantziák fognának a' száraz Europai Dá-
nus tartományokba bészállani, a' kik magokat a'
Dánus ármádiával összfe tsatolván, a' Dániai Ko-
rona Örökös Princznek fő és személyes vezérlése
alatt egy nagy és igen nevezetes táborozást kez-
denek-el, olyan czéllal, hogy nem tsak az Anglu-
sokat kergessék el Seelandia szigetéről, 's ragado-
mányaikat, ha még idő leszen réá, vegyék visz-
sza tőlök, hanem ennekfelette, ha t. i. némely
gyanított környülállások magokat elő találják ad-
ni, Skandinaviának (Dánianak, Norvegiának, és
Swetziának) egész a' szélső pontjáig elő nyomúl-
janak, hogy Angliát még az ő hátra lévő egyetlen-
egy Szövetségeffétől is megfolszák.

„Azt is erössítik továbbá, hogy a' feljebb em-
lített Kötésben a' Frantzia Császár a' maga hatal-
más közbenjárását lekötelezte volna a' Dániai min-
den Státusoknak megmaradássokra nézve. Már
készítik Rendsburgban a' Marschal Princz Ponte-

corvo és számos későbbi számokra a' szállásokat. Mind ezekhez a' környülállásokhoz képepest könnyen képzelheti akár ki, melly nagy tsudálással olvastunk légyen mi némelly közönséges levelekben bizonyos tudósításokat, a' mellyek bennünket veszedelemmel fenyegettek. Azt is tudjuk, hogy kevéssel az Ánglus hajós seregnél: Koppenhága előtt való megérkezése előtt az itt lévő Orosz Követ bizonyossá tette a' mi Korona Örökös Hertzegünket, a' felől, hogy az Ánglus Király megígérte volna Sándor Császárnak azt, hogy Dániának neutralitasságát tiszteletben fogná tartani, etc. etc. — „

Ugy mutatják a' környülállások Párisban, hogy a' Rénusi Szövetségnek egygyik tagja Hertzeg Hohenczollern, a' Bergi Nagy Hertzegnek egy unokahúgát feleségül fogja venni.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Nagy Britannia.

Londonból Sept. 18-kán. Ide is megérkezett már Koppenhága' elfoglaltatásának híre, a' melly is hogy itt mi némü érzékenységgel fogadtatott, megtettzik a' következőkből. —

A' Király nem tsak megditsérő irást küldetett ezen expeditzió' két főbb vezérjeinek Admiralis Gambiernek és Generális Lord Cathcarthnak az ő Koppenhága eránt megmútatott magokviseletekre nézve, hanem ennekfelette az elsőt Bárosággal, a' másodikat Vice-Grófsággal is megajándékozta. Stanhope és Sir Home Popham, a' kik ugyan ezen expeditzió'nál vannak, Baroneti méltoságra emeltettek.

A' kereskedők' tanátsházánál két rendkívül való tudósítások függesztődtek ki, a' mellyekben ilyen kifejezésekkel tudósítatik a' közönség ugyan ezen expedíciónak szerentsés kimeneteléről: — „

Az első tudósítás:

„A' tengeri Cancellariából Sept, 16-kán. Lord Mulgrave szerentséjének tartja tudósítani a' Lord Májort (a' Londoni Polgármestert) affelől, hogy az ő Királyi Felsége Surveillante nevű Fregátja éppen most érkezék-meg az Admirális Gambiertől küldetett tudósításokkal, a' mellyekben jelentetik, hogy Koppenhága Sept. 7-kén kapitulált légyen; és hogy az ő Felsége hajós és fegyveres seregei, Koppenhágát a' Dáuus hajós sereggel és fegyveres házzal egyetemben elfoglalták.“

A' második tudósítás:

„Lord Castlereagh szerentséjének tartja tudósítani a' Lord Májort affelől, hogy az Ország-lószékhez éppen ezen szempillantásban érkeztek híradások Lord Cathcarttól, a' Koppenhágai fellegvárról, a' mellyek September 8-kán indultak. A' 3 éjjel tartott irtóztató ágyúztatás után rá állott az örzősereg a' Capitulatióra, a' melynek ereje szerént a' Dánus hadi hajós sereg, minden egyéb hajókkal és tengeri munitziókkal egyetemben kiadattak, és a' mi seregeink a' várat 's a' fegyveres házakat elfoglalták. Az ezen igen fontos nyereségünket illető bővebb tudósítások, azonnal ki fognak az Udvari Ujságban hirdettetni, mihe-lyest a' környülállások megengedik.“

Ezen történetnek közönségessé való tétetö-

dése után azonnal feljebb emelkedett itt Londonban a' Státus papirossainak betsek: hanem másnap ismét alább szállott, ez a' hír terjedvén-el, hogy az Amériikai Szabad Státusok Követe Monroe Ur, téteti a' háza felé való indulásra a' kézfületeket, és az Anglusok 's Amériikaiak között való hadakozásnak kiütése elkerülhetetlen volna. — A' vélekedés azonközben ezen Követnek Londonból való elkészülése felől külömbkülömbféle. Kevés napok meg fogják mutatni, mi legyen az oka. A' mi Ministeriumunk részén lévő levelek azt erőssítik, hogy az Amériikai Congressus eddig volt Elölülője Jefferson Ur, többé nem akarja az Elölülőséget felvállalni; a' melyre nézve Monroe úr azért megyen haza, hogy magát Jefferson helyet Elölülőnek választassa, a' melyhez nem kevés reménsége van.

A' mi egyéb eránt az Amériikával való hadakozásnak kiütését illeti, ettől mostanában azért fél kíváltképpen az Angliai közönség, hogy az Orosz udvarral való villongása is Angliának éppen most látszik leg kétségesebb környülállások közzé helyheztedőve lenni.

A' Feljebb elő hozatott Journal de l'Empir nevű Ujság ilyen levelet hirdetett-ki az Aurora nevű Londoni Ujságból: — „

A' Koppenhágai öbölből, a' Resolutio nevű hajóról, Sept. 10-kén: — „

„Végezetre tsakugyan elfoglalók Koppenhágát az ő Három Korona nevű irtóztató bástyájával egyetemben, a' mellyen mindazonáltal a' meggyőzetettnek záfzlóit lobogni betsületből megenged-

tük. Lehetetlen hogy képzelje a' ki nem látja ,
 melly tüzeffen rajta vannak katonáink a' Dánus
 fegyveres házaknak kiüressítettéseken és ezen Stá-
 tus hajóinak az elevezéshez, való hozzá készitte-
 téseken, így szollván, hogy 3 hetek alatt az egész
 Dánus tengeri erőnek a' Wolwichi és egyéb Án-
 glus kikötőhelyekben kelletik taláztatni. De tsak-
 ugyan még is el fog benne telni 2 hónap, míg
 mindenek eltakaríthatatnak. Azon hajóknak el-
 készítettések végett, a' mellyek még tsak munká-
 ba vétettetve vannak, hanem a' mi itt létünk
 alatt elkészülhetnek, 2000 átsokat és sok egyéb
 lakosokat requiráltunk dologra Koppenhágából.
 A' mit el nem készíthetünk széllyel verjük, és a'
 vasat 's rezet, minthogy ez a' miénk, elvisz-
 szük. —

„Hogy két bűnös tselekedetről emlékezetet
 ne tegyek, nem tselekedhetem, de a' mellyekben
 magát a' Dániai Kormányozó széket részesnek
 lenni fel nem tehetjük. Egygyik az, hogy mikor
 mi a' Dánus hajós sereget elfoglaltuk, már egész-
 szen kéfzen tartotta magát a' kievezésre (Az Is-
 ten tudja hova akart évezni! így kiált-fel az Iro).
 A' másik, a' melynek rút voltát alig fejezhetjük-
 ki, a' volt, hogy a' Dánus hajókat a' fenekekhez
 közel mind megjukasztva, de úgy befedeztetve ta-
 láltuk, hogy szoross vizsgálódás nélkül eszünkbe
 nem vettük volna. Ha rájok nem találtunk vol-
 na elindulásunk előtt ezen lyukakra, az útban
 mind ezek a' hajók elsüllyedtek, és az Ánglus
 kikötőhelyhez telyefféggel el nem érkeztek volna.
 Melly rút dolog! Most azon vagyunk, hogy a' ve-

szedelmes intézetnek eszközöltit kitanúlhattuk. — „A' Londoni Aurora, a' ki ezan levelet először kiadta (így végzi szavait a' Journal de l'Empire) úgy vélekedik, hogy az a' dolog, a' mit az Anglus tudósító ezen levelében bűnös tselekedetnek nevez, a' régieknek szemeik előtt hérosi munka lett; 's a' Historiák által örök emlékezetbe helyezettődött volna annak a' nemzetnek neve, a' melly inkább hogy sem a' maga hajós seregét és egész tengeri erejét az ő ellensége' kezére juttani engedné, azt kész inkább felégetni, kivált egy olyan ellenségnek kezére, a' melly a' neutralitás' megszenteltetett törvényeit nem tiszteli.“ (Sem az Admirális Gambier sem mások hívtatal szerént való tudósításaikban, nem tétetik ezen két történetek felől leg kissebb emlékezet.)

Londonból Sept. 20-dikán, Némelyeknek erősítéseik szerént Ministereink kérdést tetettek a' Portugalliai Regens eleibe az eránt, hogy melyik részszel fogna tartani abban az esetben, ha a' Frantziák a' Portugallus kikötő helyeknek elfoglalásokkal találnának fegyezetödni? Mi ezen esetben az ő neutralitáffát továbbá meg nem ismerhetnök. Ha a' Frantziákkal fogna tartani, nekünk ekkör szükségesképpen bé kellene szállánunk Brasiliába és Maderába, 's a' Portugallus kikötőhelyeket bé kellene zárnunk. Ha ellenben véllünk tart a' Regens, 's azonban Portugalliát a' Frantziák nagy ereje ellen meg nem oltalmazhatja: ekkör ötet a' mag Familiájával egyetemben az Anglus hajós sereg Brasiliába viszi, és ott elegendő segittséget fog néki szolgáltatni

arra, hogy Európában vallott kárát a' Spanyol Amérikána meg hadoltatása által vissza terithesse. Madera szigetének elfoglaltatása azonközben az ilyen kinézések között minden esetben szükséges lévén, gondoltatjuk, hogy mostani titkos expeditzióink közzül az egygyik által éppen ezen szigetnek elfoglalására legyen a' czélozás.

Ugy látszik, hogy azon Ministereink, a' kik mostanában a' kormány mellett ülnek, nem félnek a' Francia seregeknek Angliába való kiszállításoktól, külömben nem fordítanak fegyvereseinket illy sokféle külső expeditziókra, 's nem szélesztették volna hadi hajós seregeinket illy igen el a' világnak minden tengerein.

Elegyes Dolgok.

Darmstadtból írják, hogy az oda való Nagy Hertzeg, a' maga Stark nevű igen híres Udvari Prédikátorát, a' ki sok szenvedései 's valástalansággal való vádoltatása után magát egy érdemes Papnak lenni végezetre megmútatta, az Erdemrendnek első rangú Ritterévé nevezte.

A' mai világ béli sok tsudálatos történetek között említik a' közönséges levelek, azt, hogy Angliában Chichester nevű nemes embernek egy oly szép nyöstény galambja van, a' melly már 21 esztendőt töltött, és az idén három vershenköltött; a' melly azért számlálatna a' tsudálatos történetek közzé, hogy az állatok nagy ismérője Buffon, a' galamboknak tsak 8 vagy leg feljebb 9 esztendőt szabott, és azt tartotta róllok, hogy 7 esztendős korok után nem alkalmasok a' költésre.

A' következő megjegyzés megérdemli, a' szarvas marha tartó gazdák' figyelmetességit: — A' Königsbergi Ujság hirdeti, hogy a' mostan Prusz-sziában és Litthvaniában uralkodó 's egész az Albis vizéig kiterjedett marhadög' alkalmatóságával történt légyen, hogy egy gazdának tehenei, egy-egy kivül mind eldögölvén, végezetre ez is elkapta a' ragadó nyavalyát: hanem történetből a' mosásból megmaradott hüdös lúgra találván, belöle nagy kívánsággal ivott, és utánna jobban lett, a' melyre a' lakosok figyelmetesek lévén, több beteg marháiknak is olyan lúgot adtak inni, és hasznosnak lenni tapasztalták.

Jelentés.

Most jelenik meg egy új munka. Nyomtató papirosonn, nagy 8-tzad réthe tulajdon költségemen jön ki a' sajtó alól, és magam saját boltjában eresztem árúba. A' nyomtatás, és az ahoz járuló 13 réz-metszés Julius közepéig elkészül. Addig is az Érdemes Közönségnek alázatosan jelentem, hogy ezen munkát, melyet már a' 13 rézmetszés is igen költségessé tesz, azoknak, a' kik előre fizetnek négy forinton adom 's neveiket a' munka végen kinyomtatatom. Másoknak többbe kerül ezen munka. Azért is az előre fizető Urakat alázatosan megkérem, hogy 6 hét alatt, az az: Junius közepéig a' fel pénzt hozzám elküldeni ne terheltessenek.

Pesten 1-ső Májusba 1807.

Konrád Adolf Hartleben
Könyváros. A' Vátzi útszában, a' hét
Választó Fejedelem általellenében.

HADI TUDOMÁNY

mellynek

némelly fő Tzikkelyeit kezirásban foglalta egy nevét eltitkolni akaró Tudós, és N. Méltóságú

H a z a f i.

Eredeti valóságában kiadta és Bő-vezetéssel megtoldotta

S z e k é r A l o y s i u s J o á c h.

most Nemes Spleny Gyalog Regimentjének Tábori Papja.

A' Munkának foglalátja :

Azon tagokról, melyek egy Armádiánál megkívántatnak, és találatnak.

Az Eledelről, vagy a' Proviantról.

Az Országnak és az ő fekvésének megésméréséről.

Az Hadi Izem-mértékről.

Mi némű rendeléseket kell tenni, ha az Hadisereg sík földenn útat.

Mi némű rendeléseket kell tenni, ha ez Hadisereg Hegyek között útat.

Hogy kell egy Armádiának, vagy egy kisebb tag-nak is tábor helyet választani.

Hogy kell a' tábort sántzokkal megerősíteni.

Hogy kell a' sántzokat, és a' tábort ostromlani és védelmezni.

A' Izároz, és zöld takarmány' beszerzéséről.

Hogy kell a' takarmány beszerzőket ostrommal megtámodni.

A' Hadi seregnek minden féle mozgulásairól.

Melly mozgulással lehet az ellenséget mozgulásra kényszeríteni; vagy hogy azt tegye, a' mit az ellenkező fél kíván.

Mikor, és melyly okokból kelletik az Ármádiától apróbb seregeket elküldeni.

A' nagy folyó vizekenn való által menésről az ellenség szeme előtt.

Hogy kell a' nagy folyó vizeket védelmezni.

Hogy kell olly folyó vizeken által vezetni az Hádi sereget, a' mellyekenn gázolni lehet.

Hogy kell olly vizeket védelmezni, a' mellyekenn gázolni lehet, és az ellenség rajta által akár jönni.

A' védelmező Háborúról.

A' véletlen, különös, és elől nem látható történetekről.

Az okos hadi fortélyokról (stratagema).

Hogy kell az ellenség táborát felverni.

Az ütközetekről.

Hogy kell az ellenségnek Hát-örző seregét meg-Btánodni. / Central University Library Cluj

Melly okokból kell az ellenséggel megütközni.

A' kémekről.

Az erős Váraknak lajtorjával való ostromlásáról vagy másként való megvétgléről.

Miképp védelmeztetnek az erős Várak az lajtorjákonn való felhágás ellen.

Egy erős várnak a' bérekesztéséről és annak megszállásáról.

A' megfzállott várat ostrom alól felszabadítani, és abba szükségre valót bé-küldeni.

A' téli szállásokról.

A' téli szállások ostromlásáról, és védelmezéséről.

A' könnyű Lovasság szolgálatyáról.